

Рубриката „Трибуна на младите“ се осъществява с финансовата подкрепа на фондация „Еврика“

ГОДИШНИ НАГРАДИ „ЕВРИКА 2016“

Пенка Лазарова,
отг. секретар на сп. „Наука“

Както всяка година в края на януари, фондация „Еврика“ връчи ежегодните си награди за постижения в науката, най-добър млад мениджър, изобретател и фермер. Кандидатите са номинирани от научни звена и университети, обществени и стопански организации, неправителствени организации и медии, а изборът на призьорите се извършва от специализирани комисии във всяка област. Мисията на фондацията, както е закодирано и в името ѝ – „Еврика“, е не само да открива най-талантливите млади хора със значими постижения в науката, с изобретения с голяма обществена значимост, с постижения в управлението на стопански организации, както и за най-високи резултати от земеделска дейност, но и да ги стимулира в по-нататъшната им дейност, да налага техния пример и да популяризира сред широката общественост техните приноси и успехи. Тази мисия не се изчерпва само с наградите „Еврика“, но и с много други дейности, насочени към талантливите млади хора до 35-годишна възраст – ученици, студенти, докторанти и млади учени: подпомагане участия в научни изяви; безплатни консултации по въпроси на интелектуалната собственост; специализирани рубрики и издания, свързани с популяризиране на дейности на млади хора в областта на науката и техниката; стипендии на даровити и изявени в науката и техниката ученици и студенти на отличилите се в национални и международни олимпиади, стипендии на имената на видни български учени; осъществяване в партньорство с български и чуждестранни организации в образователни, научни иновационни проекти на/за млади хора, конкурси, изложби, младежки научни сесии, конференции, състезания и т.н.

Тържествената церемония по награждаване на лауреатите на наградите на Фондация „Еврика“ за 2016 г. се проведе на 26 януари 2017 г. в сградата на НДК в София. Тя беше уважена от проф. Иван Димов – заместник-министър на МОН, Васил Велев – председател на Асоциацията на ин-

дустриалния капитал в България, проф. Георги Михов – ректор на ТУ – София, Офелия Киркорян-Цонкова – заместник-председател на Патентно ведомство на Република България, проф. Диана Петкова – председател на СУБ, учени, преподаватели, лауреати, стипендианти и приятели на фондацията.

„Преди 27 години направихме първия конкурс на фондацията – за млад мениджър, преди 26 години – конкурсите за фермер и за изобретател, а най-младият ни конкурс – за постижения в науката, е на 21 години“ – каза при откриването на церемонията изпълнителният директор на фондация „Еврика“ г-жа Боряна Кадмонова. „Изминахме дълъг, но радостен път. Открихме талантливи млади хора, които са доказали себе си и бъдещето е в тях. Те трябва да бъдат забелязани и с вашето присъствие тази вечер вие изказвате своята подкрепа и уважение към техните постижения“. В краткия преглед на извършеното през 2016 г. от фондацията г-жа Кадмонова обърна специално внимание на отличените със стипендии за последната година: 52-ма ученици и студенти – спечелили чрез конкурс стипендии на имената на видни български учени; стипендии „Хуауей ИКТ“ по дарение на „Хуауей Технолоджис България“ ЕООД и носители на медали от международни олимпиади по математика, информатика, физика, химия и биология, както и на големия брой участници в конкурса „Космосът – настояще и бъдеще на човечеството“ – над 1300 ученици.

Наградите – оригинална статуетка и диплом, бяха връчени от акад. Кирил Боянов, председател на Съвета на фондация „Еврика“.

Наградата „ЗА ПОСТИЖЕНИЯ В НАУКАТА 2016“ получи АТАНАС АТАНАСОВ КУРУТОС. Тя се присъжда на млад изследовател, определен сред всички защитили докторска дисертация през последните години. Конкурсът се провежда съвместно от фондация „Еврика“ и Съюзът на учените в България.

Атанас Курутос е бакалавър по химия на Университета Кингстън – Лондон, Великобритания, и магистър по „Съвременни методи за синтез и анализ на органични съединения“ във Факултета по химия и фармация на СУ „Св. Климент Охридски“. Бил е редовен докторант в Лабораторията за синтез на функционални багрила в Катедрата по фармацевтична и приложна органична химия на СУ „Св. Климент Охридски“ (2014 –2016), като проявява организаторски и преподавателски таланти, подпомага обучението на студенти и води лабораторни упражнения по дисциплините „Органични химични технологии“ и „Съвременни химични технологии и управление на емисиите“. През 2012 г. Атанас Курутос започва работа като химик към Лаборатория „Органичен синтез и стереохимия“ в Института по органична химия с център по фитохимия при БАН, а от 2016 г. е асистент към същия институт. Специализирал е в областта на фотофизичните изследвания на цианинови багрила в присъствие на биомолекули в „Лаборатория за изследване на взаимодействията на биомакромолекули“ към Института „Руджер Бошковић“ в Загреб, Хърватия.

Научните интереси на Атанас Курутос са в областта на диастереоселективния и финия органичен/биохимичен синтез, както и изследване на фотофизичните свойства на багрила и комплекси. Част от дисертационния труд е отразен в 10 публикации в научни издания. Участвал е с доклади и постерни презентации в 10 международни научни форума в Австрия, Великобритания, Русия, Украйна, Франция и Хърватия. Умението на д-р Курутос да провежда самостоятелни задълбочени изследвания, да ги анализира, както и усвоените най-съвременни методи за анализ и задълбочената аргументация на фактите, водят до включването му в редица научни проекти на университетско, национално и международно ниво, а така също и за избирането му за рецензент в три международни научни списания с импакт фактор.

Атанас Курутос получава съвместната награда на фондация „Еврика“ и Съюза на учените в България за отличната защита на дисертационен труд на тема „Синтез на цианинови багрила и изследване на фотофизични свойства на някои от тях“, за което му е присъдена образователна и научна степен „доктор“.

Цианиновите багрила са представители на широк клас цветни органични съединения. Наред с уникалните им фотофизични свойства те са известни със значимото си приложение като фоторецептори в различни фотохимични процеси, в

лазерните, оптически запис на информация, както и в редица други области, свързани с високите технологии. Най-съвременните им приложения са в областта на биомедицината и молекулярната биология. Основната цел на дисертационния труд е синтезът на нови багрилни структури с цел практическото им приложение като потенциални маркери за ДНК, РНК, протеини, липиди, живи/апоптични и туморни клетки. Според рецензентите на Атанас Курутос дисертационният му труд е задълбочено и системно изследване в актуална област на органичната химия. Извършена е огромна по обем синтетична и спектроскопска работа за кратък период от време. Получени са общо 118 съединения, от които 62 багрила, чиито абсорбционни и емисионни ивици покриват голям диапазон от електромагнитния спектър. Те се отличават с малко времетраене, високи добиви, използване на алтернативни енергийни източници, незначително натоварване на околната среда, използване на зелени разтворители и реакции в твърдо състояние.

Резултатите от проведените изследвания при мнозинството от новосинтезираните съединения показват, че техните предимства надвишават многократно тези на търговските багрила, които намират широко приложение при подобен тип биоанализи. Към момента част от технологиите, разработени в рамките на дисертационния труд, са достигнали международния пазар, където съответните багрила се предлагат като маркери при диференциалното броене на соматични клетки с цел качествен контрол в млекопроизводството.

Научният ръководител и рецензентите на Атанас Курутос са категорични, че със своя дисертационен труд той е израснал като компетентен изследовател, способен да борава със съвременни методи за синтез и спектроскопски анализ на много високо равнище. Творческото развитие на д-р Атанас Курутос е убедителен пример за последователна и целенасочена работа за изграждането и развитието на перспективни учени в областта на органичната химия.

С наградата „ЗА МЛАД МЕНИДЖЪР 2016“ беше отличен ТОДОР МАРИНОВ ГИГИЛЕВ за постигнати бизнес резултати: развитие на успешен, бързо растящ бизнес в сферата на ИТ индустрията; иновативно бизнес лидерство, насочено към развитие на хората и създаване на стойност. Наградата се присъжда за значими успехи през годината и показани видими способности за самоусъвършенстване и развитие. Конкурсът е орга-

низиран от фондация „Еврика“ и Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Тодор Гигилев има бакалавърска степен по софтуерно инженерство и магистърска степен по технологично предприемачество и изобретения в информационните технологии в СУ „Св. Климент Охридски“. Като член на Асоциацията на българските лидери и предприемачи (ABLE) активно работи със студентските съвети на 10 университета, за да внесе предприемаческото и лидерското мислене сред младите. Обучавал се е по програмата „JA Startup“ и е печелил националните предприемачески състезания „Junior Achievements“ и „Creative Business Cup“. Тодор Гигилев е убеден, че активизирането на гражданския потенциал в младите е ключът към подобряване на живота в България. Основател е на неформалното общество „Power of Bulgaria“ на много успели и социално ориентирани предприемачи в България. Групата се състои от над 40 млади и талантиливи бизнесмени, които вече имат голямо влияние в България и чужбина.

Тодор Гигилев е софтуерен консултант и предприемач. Започва кариерата си като младши програмист в „Дриймикс“ – фирма за разработка на корпоративен софтуер, която е стартирана от млади ИТ специалисти. Разработва разнообразни уеб приложения, като използва най-подходящите технологии, рамки и методологии, без никакви ограничения по отношение на езика на програмиране. Има значителен дългогодишен опит в софтуера за застраховане и финанси и консултира водещи доставчици в тази област. От началото на 2016 г. е избран за изпълнителен директор на „Дриймикс“. Ръководи софтуерни проекти за клиенти като ООН, BNP Paribas, Royal Bank of Scotland и др. През последната година ръководената от Тодор Гигилев компания е постигнала ръст от 60 % и оборот от над 2,3 млн. лв. Мечтата му е да изгради звено за разработка на изкуствен интелект, което да е разпознаваемо в целия свят и всяка компания, която разработва продукт в тази насока, да се обръща към „Дриймикс“. В ръководената от него компания е създадена вътрешна платформа за благотворителност, в която се разпределя 0,5 % от годишния оборот на фирмата по равно между всички служители. Получените пари всеки може да дари на вече съществуващи каузи или да създаде нова благотворителна кауза.

За отлично представяне в конкурса с почетен диплом бяха наградени: **Ясен Емилов Русев** – управител на „3 ЕН 3“ ООД; **Райчо Райчев** – из-

пълнителен директор на „ЕндуроСат“ и **Магдалена Стефанова** – управител на „Кокофарм“ ООД.

Наградата „ЗА МЛАД ИЗОБРЕТАТЕЛ 2016“ получи **СВЕТΟΣЛАВ СТЕФАНОВ СТОЕВ**. Тя се присъжда на български граждани, които не са навършили 35 години към датата на подаване на заявката за патент и не са навършили 39 години към 31 декември на годината, за която се присъжда наградата, за собствени изобретения и/или изобретения, в които са съавтори. Конкурсът се провежда в партньорство на фондация „Еврика“, Патентното ведомство на Република България и Съюзът на изобретателите в България.

Светослав Стоев е магистър от Технически университет – София, специалност „Компютърно моделиране и технологии в машиностроенето“. От 2011 г. до 2014 г. е докторант в катедра „Теория на механизмите и машините при ТУ – София по специалност „Динамика, якост и надеждност на машините, уредите, апаратите и системите“ с тема на докторантурата „Моделиране и изследване на поведението на полимерни корпусни елементи, подложени на импулсно ударно натоварване (шок тестове) и такива при свободно падане“ с научни ръководители проф. д-р Георги Тодоров и чл.-кор. Венелин Живков. В рамките на педагогическата си работа води курс със студенти в 3-ти и 5-ти семестър на тема „CAD системи в инженерния дизайн – курс по SolidWorks“, а така също и консултации на студенти относно проекти и дипломни работи. Бил е част от екипа на Машинно-технологичния факултет на ТУ – София на длъжност „R&D Машинен инженер“. В началото на 2014 г. започва работа в германската компания „Бер-Хелла Термоконтрол“ ЕООД като инженер-конструктор. Стажува в централата на фирмата в Липщад, Германия, където натрупва солиден опит в областта на климатичните панели и устройствата в автомобилите. От 2016 г. е инженер конструктор – експерт в същата фирма. Добрите му възможности да учи бързо и под стрес, съчетани с висока работна етика, отборен дух и добри комуникационни умения, са в основата на творческата му работа с изобретения и иновации.

Наградата „Еврика 2016“ е присъдена на Светослав Стоев като съавтор на изобретението „Осигуряваща система срещу погрешно включване от оператор на контактна система за електрошкафове с изваждаеми шасита с механично задвижване“, регистрирано като полезен модел в Патентното ведомство на Република България. Изобретението се отнася до проектирането и изработването на

осигуряваща система срещу погрешно включване от оператор чрез взаимно блокиране на несъвместими включвания на електрически вериги от контактна система за електрошкафове с изваждаеми шасита и механично задвижване. Чрез нея се постига опростена конструкция, много лесен монтаж и демонтаж, което води до намаляване на производствените разходи, повишаване на надежността, ремонтпригодността и намаляване на опасността от блокиране в нерегламентирано състояние.

Светослав Стоев има съществена роля при моделирането и изграждането на виртуални прототипи на създадената контактна система, верификацията на създадените модели, валидация на параметрите посредством създаден прототип и последващата оптимизация на функционалните параметри, служеща като основа за създаване на функционално действащ модел на иновативна контактна система.

Носител на наградата „**ЗА МЛАД ФЕРМЕР 2016**“ е **ЕМИЛ ДИМИТРОВ ДИМИТРОВ**. Този конкурс е организиран и се осъществява от фондация „Еврика“, Асоциацията на земеделските производители в България и редакцията на вестник „Гласът на фермера“. Участниците в него са млади фермери на възраст до 35 години със значими постижения в отглеждането на селскостопанска продукция, които прилагат съвременни технологии на земеделско производство и отглеждане на животни.

Емил Димитров е завършил специалността „Зооинженер“ в Аграрния факултет към Тракийски университет – Стара Загора, а понастоящем е четвъртокурсник в магистърска програма по специалност „Ветеринарна медицина“ в същия университет. Успешно е завършил курс на обучение по „Защита и хуманно отношение към опитните животни“ в Тракийския университет и Курс за изкуствено осеменяване на едри преживни животни. Притежава сертификат за допълнителна квалификация от Европейската комисия за завършено обучение по „Защита, хуманно отношение и практически подход“.

Емил Димитров е регистриран като земеделски производител през 2008 г., когато създава месодайна говедовъдна ферма, семеен тип, в землището на село Устрем, община Тополовград. Фермата разполага със 130 дка обработваема площ и 700 дка необработваема (пасища и ливади). Около 5% от земята е собствена, а останалата е арендована. Във фермата се отглеждат пасищно 140 говеда от няколко основни породи. През 2016

г. добивът от стадото включва между 20 и 30 мъжки телета, а годишният добив от обработваемата земеделска площ е около 25 т ечемик и пшеница. Средният добив варира в границата 250–300 кг от декар. Зърнената продукция се реализира само за собствени нужди и за изхранване на животните, а животинската продукция – на вътрешния пазар. Фермата разполага с 2 трактора, челен товарач, ремаркета, шредер, косачки, сеносъбирач и балировачка. Основен източник на приходи е продажбата на животинска продукция. През 2016 г. Емил Димитров спечели проект по Програмата за развитие на селските райони за модернизиране на фермата на стойност 135 000 лв., който е вече успешно реализиран. Активно участва в учредяването и работата на Асоциацията на месодайното говедовъдство в България. Включва се в подготовката и провеждането на редица експерименти с научна цел.

В конкурса сред младите фермери с **диплом** за отлично представяне беше награден **Стоян Колев Стоянов** – пчелар, земеделски производител от село Гюльовца, община Несебър.

Своите поздравления и пожелания за нови успехи към лауреатите на наградите „ЕВРИКА 2016“ поднесоха официалните гости на тържеството, което акад. Кирил Боянов закри с кратко слово. В него той обърна внимание на факта, че фондация „Еврика“ е откривател на много таланти, част от които вече работят в нашата страна, друга част прославят България в чужбина, но когато могат, се обаждат, за да благодарят за началният старт, и които се надяваме един ден да се върнат сред нас. Акад. Боянов пожела на носителите на наградите „ЕВРИКА 2016“ здраве, нови постижения, свързани с науката и икономиката в нашата страна, и благодари на всички приятели на фондацията, които са я подпомогнали активно за осъществяване на мисията ѝ.

Повече от четвърт век фондация „Еврика“ неотклонно следва тази мисия – издирване, подкрепа и популяризиране постиженията на способните и талантливи млади хора на България с ясно то съзнание, че това е една от предпоставките за създаване на научен и технологичен потенциал на страната ни, способен да осигури нейния икономически просперитет. Някои от първите лауреати са професори, други – успешни мениджъри, фермери, изобретатели, доказали се професионалисти. В техни ръце и на тези, които следват техния пример, е бъдещето на България.